

תקות מנחם

גיליון מס'

127

יו"ל לקראת שבת פרשת כי-תבוא
הי' תהי' שנת סגולות חרותנו

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"א) שיו"ל בעז"ה על סיומי הרמב"ם
ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות ב"ק אד"ש מה"מ

מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אד"ש מלך המשיח להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם להראות ולהוכיח הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש. ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר קדושה - א'

מחזור ז"ך שנה כ"ה

בעז"ה יום ד' פרשת כי-תבוא י"ז – טו"ב אלול, ערב יום הבהיר ח"י אלול –

יום הולדת שני המאורות הגדולים הבעש"ט והאדמו"ר הזקן הי' תהא שנת סגולות חרותנו

סיום הלכות איסורי ביאה והתחלת הלכות מאכלות אסורות

תורה ובאהבתה⁴.

והי' מחניך קדוש!

אל תשלט בי כל אוון!

ב. וזהו גם תוכן הכותרת של ספר קדושה [כי הלכות איסורי ביאה הן ההלכות הראשונות של ספר קדושה]: "פעמי הכן באמרתך ואל תשלט בי כל אוון"⁵; היינו שע"י דרכי התורה – "פעמי הכן באמרתך" – ניצולים מכל אוון ועבירה, ואוון אין פירושו דוקא עבירה פשע וחטא ממש, אלא כפי הפירוש ב"היום יום"⁶ אוון מלשון אוון וכח – אני אומר כך, אני חושב כך; "אוון" מלשון אני שאין לו ביטול מוחלט להיק ולהוראות התורה.

ונשמרת מכל דבר רע!

ג. והני"ל מתקשר גם עם הפסוקים שלפני זה בתחילת הפרשה הני"ל (י"כ הי' אלקיך מתהלך בקרב מחניך⁷), שנאמר⁷: "כי תצא מחנה על אויביך, ונשמרת מכל דבר רע⁸ ואומרים חז"ל ע"ז⁸ שלא יהרהר ביום ויבוא לידי טומאה (קרי) בלילה, והיינו הזהירות מכל מחשבות זרות של תאוות שמביאים לטומאה שעל כך מדובר בפרק האחרון של איסורי ביאה הזהירות בצניעות ובראייה לא טהורה וממחשבות של תאוות.

ד. וכל זה מתקשר עם הסיום של ספר נשים, שסיימו באותו יום

א. התחילו את הלכות איסורי ביאה וכל ספר קדושה ביום ד' פרשת כי תצא ובשיעור החת"ת של יום זה – רביעי, נאמר¹: "כי הי' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך, והי' מחניך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך." – שזהו מדגיש את חשיבות ונחיצות הצניעות במחנה ישראל.

וכן כמה פסוקים אחר זה נאמר²: "לא תהיה קדשה מבנות ישראל, ולא יהיה קדש מבני ישראל" – שזהו גם מציין את חשיבות הצניעות וכמו שאומר רש"י בד"ה: "לא תהיה קדשה. מופקרת, מקודשת, ומזומנת לזנות וכי'".

שזהו תוכן ספר קדושה [ואפ"ל קדשה וקדש הם הלעומת זה וההיפך של קדושה]; היינו המלחמה והפיעלות עבור קדושת עם ישראל והצניעות.

וזהו התוכן של הלכות איסורי ביאה, ובפרט הפרק האחרון, שמדובר שם לא רק על איסורי עריות, אלא על הצניעות והזהירות בייחוד עם כל אישה, והתאוות והפריצות בכלל, ובפרט בהלכות האחרונות שמדובר על כפיית היצר וההנהגה "להרגיל עצמו בקדושה יתירה ובמחשבה טהורה ובדעה נכונה כדי להנצל מהם וכי'³ והתרחקות מן השחוק וממחשבות של עריות והתרגלות האדם בדברי

⁴ הלכה כ"א.

⁵ תהלים קי"ט, קל"ג.

⁶ יי טבת.

⁷ פסוק י'.

⁸ ע"ז כ.ב.

¹ כ"ג, ט"ו.

² פסוק י"ח.

³ הלכה כ'.

שהוא רביעי של פרשת כי תצא; שמדובר שם על הקינוי לצניעות, מחשש איסור אשת איש שמביאה "רוח טהרה" ומסיים "ולא תחטא", שזהו התוכן של "ונשמרתם מכל דבר רע", וכן של "והיה מחנך קדוש" ומתקשר לתחילה וכתרת הספר הבא (נעוץ סופן בתחילתן): "ואל תשלט בי כל און".

ולהיותך עם קדוש לה' אלקיך!

ה. הסיום של הלכות איסורי ביאה, שהיא ההלכה הראשונה של ספר "קדושה", הוא ביום הרביעי של פרשת כי תבוא והפסוק שלפי רביעי אומר "ולהיותך עם קדוש לה' אלוקיך כאשר דיבר⁹ שזהו התוכן של ספר קדושה. ובפרט בפרק האחרון של הלכות איסורי ביאה וההלכה האחרונה המדברים על הקדושה ועל הצניעות של בני". ורש"י אומר עה"פ "כאשר דבר. והייתם לי קדושים"¹⁰, שזהו פסוק בסיום פרשת קדושים, ובתחילת הפרשה על "קדושים תהיו"¹¹ אומר רש"י (מהספרא) "הו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה".

איסורי ביאה - קשר פנימי בעבודת ה'

1. הקשר של הלכות איסורי ביאה לכללות פרשת כי תבוא, אפ"ל:

"כי תבוא אל הארץ"¹² ענינו בפנימיות הענינים; הביאה אל הארץ הרוחנית; ארץ – כמו שאומרים חז"ל על ארץ ישראל, שעל זה מדובר כאן – "ארץ" – מלשון רצון; "למה נקרא שמה ארץ?, שרצתה לעשות רצון קונה"¹³ – היינו הביאה וההתקשרות הפנימית לרצון ה'.

ואפ"ל שזה גם מרומז במילים איסורי ביאה; כי בכל דבר יש זה לעומת זה"¹⁴, לעומת דבר והיפוכו – לעומת ה"ביאה" האסורה – ה"ביאה" הפנימית בעבודת ה' – הכנסיה המלאה והמושלמת וההתקשרות הפנימית לה', שזהו תוכן ענין ה"ביאה" כי "ביאה במקצת אין שמה ביאה"¹⁵.

ואפשר לפרש גם "איסורי" – מלי קשר למעליותא (כמו אסור וקשור) היינו הקשר (למעליותא – לביאה) לעניני הקדושה. (ועיין מה

שכתבנו בספר "תקוות מנחם" ח"א וח"ב בסיומים על הלכות איסורי ביאה ואיסורי מזבח שלמדו ביום ב' אייר יום ההולדת של האדמו"ר המהר"ש "לכתחילה אריבער" – שזהו הפירוש לכתחילה אריבער באיסורי ביאה ואיסורי מזבח – המובחרים והקשורים למזבח. (שזהו התוכן של ההלכה הראשונה והאחרונה של איסורי מזבח שהקרבת צריכים להיות תמימים ומובחרים, ובכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הטוב ומן היפה שנאמר "כל חלב לה")

עריות לפני מ"ת – יחודים עליונים

2. ויומתק הענין ע"פ המבואר ב"דרך מצוותיך" טעמי המצוות להצ"צ במצוות עריות שאיסורי עריות במקורם ושורשם שעולם האצילות הם יחודים עליונים, רק שבהשתלשלותם וירידתם למטה יש מזה יניקה לחיצונים, ולכן נאסרו לאחר מתן תורה. ולכן מוצאים שאצל יעקב שנשא אחיות וי"א שגם השבטים בני יעקב (וכן עמרם לקח את יוכבד דודתו) שכל אלה נאסרו לאחרי מתן תורה, אבל לפני מתן תורה והעולמות העליונים אלה היו יחודים עליונים.

ועפ"ז מובן יותר שאיסורי ביאה מרמזים לדרגות גבוהות והתקשרות עליונה לאלוקות. וקשור ל"כי תבוא אל הארץ".

ט"ו וח"י אלול – שלמות ופנימיות בעבודת ה'

ח. את הלכות איסורי ביאה למדו בט"ו אלול (יום ההולדת והתייסדות ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש) ובימים הסמוכים שלפניו ואחריו ומסיימים ב"ז אלול, ערב יום הבהיר ח"י אלול (יום ההולדת של שני המאורות הגדולים הבעש"ט – מייסד החסידות הכללית, והאדמו"ר הזקן – מייסד חסידות חב"ד); שזהו ענין ישיבת "תומכי תמימים" לחנך התלמידים התמימים ברוח החסידות הכללית וחב"ד, שתהי' ביאה פנימית ועבודת ה' פנימית בלימוד החסידות ובעבודת התפילה בשלימותה.

* * *

התחלת הלכות מאכלות אסורות

ט. את הלכות מאכלות אסורות מתחילים גם בפרשת כי תבוא, שמתחילה במצות ביכורים, וכאן רואים "זה לעומת זה", לעומת מאכלות אסורות, באופן הירוד והאסור במאכלים, לעומת זה, המאכל הכי נעלה ומצוה "ראשית פרי האדמה"¹⁶ המצוה הנעלית המשובחת והמובחרת והמדוברת, ומנויה ראשונה במתנות כהונה, במנין המצוות שבכותרת הלכות ביכורים.

⁹ כ"ו, י"ט.

¹⁰ קדושים כ"ו, כ"ו. [וי"ל למה מביא דווקא פסוק זה, ולא הפסוק שבתחילת קדושים תהיו. כי כאן בא הפסוק ולהיות עם קדוש לה"א, בהמשך למ"ש בתחילת הפסוק "ולתתך עליון על כל הגויים אשר עשה וגו'" וכן בסיום פרשת קדושים בהמשך ל"והייתם לי קדושים", נאמר "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", ולא על כללות ענין העריות כבתחילת הפרשה. ובהלכות איסורי ביאה מדובר גם על איסור חתנות בגויים (במנין המצוות שבכותרת, מצוה כ"ד, ובהלכות פי"ד הלכה א' ואילך).

¹¹ י"ט, א'.

¹² כ"ו, א'.

¹³ ב"ר ה', ז'. וע"פ תורות הבעש"ט ששמע אדמו"ר הרש"י בגי' בש"פ תבוא ח"י אלול תרנ"ב נדפס ב"היום יום" ע' פ"ח, ובהוספות "כתר שם טוב" דף ד' ב'.

¹⁴ קהלת ז' י"ד, וראה תניא תחילת פרק ו'.

¹⁵ חולין י', ב'.

¹⁶ כ"ו, ב'.

"תקות חוט השני" 17 - הקשר

- א. בחת"ת יום רביעי התחלת איסורי ביאה – והי' מחניך קדוש.
- ב. וכן בחת"ת: ולא תהי' קדשה וגו', ולא יהי' קדש – הזהירות מהפריצות וההקפדה על הצניעות – תוכן הלי' איסורי ביאה.
- ג. זהו תוכן הכתוב ביום החת"ת "ונשמרת מכל דבר רע".
- ד. בסוף שלישי: "ולהיותך עם קדוש לה' אלקיך" – קדושה.
- ה. "כי תבוא אל הארץ" ביאה שלמה ופנימית – איסורי ביאה. עריות בשרשן יחודים עליונים.
- ו. ט"ו אלול – ח"י אלול – התייסדות ישיבת תורת"ל ויום הולדת הבעש"ט ואדמה"ז – ביאה שלימה ופנימית בעבודת ה'.
- ז. ביכורים – ראשית הפירות – "לעומת זה" של מאכלות אסורות.

שמות החדשים שלהם כי הם שמות ע"ז וי"א שיותר גרוע לכתוב מספר החדשים שלהם כנאמר: "החודש הזה לכם ראש חדשים" אבל אמרתי לו שהרבי כן כותב על הצ'קים בתאריך למספרם, וגם כשמישהו כותב לו מכתב בתאריך לועזי, עונה לו הרבי ומתייחס לתאריך, כי לצורך החיים או למו"מ מותר להשתמש. אך נדמה לי שהסיבה שהרבי לא כתב לו תאריך על הצ'ק, כדי שתמיד גם אם יעבור הזמן יוכלו להשתמש ולפרוע אותו, והוא יהיה שוה כסף, כי יתכן שיחזיקו אותו כדי להראות לאנשים, שלא יפוג תוקפן]

לימוד פירש"י פשוטו של מקרא מביא הגאולה!

הרבי פתח השיחה: "צריכים להתחיל בגשמיות, הרבי הקודם חותני כתב כ"פ קודם גשמיות "בגשמיות וברוחניות" [שמעתי הביאור: "כי הקליפה קדמה לפרי" מה עושה הרבי [כך קרא לו אד"ש, רבי, סתם] בגשמיות! והם מסרו דיווח על מצב בריאותו הגשמית.

ואח"כ אמר: "וועגן זיין רוחניות, האב איך גאר מוירא צו פרעגן!... [ועשה תנועת הפלאה בידו] [=על הרוחניות שלו, אני בכלל "מפחד" לשאול!...] "

אחרי כן הם שאלו את אד"ש מה שלומו ב"גשמיות" ותשובת אד"ש היתה מפליאה, מרגשת ומחייבת: "ווען ארום מיר זיין גוט, פיל איך גוט!" [= כשמסביבי טוב, אני מרגיש טוב! היינו שבראותו תלוי בנו! ובכל העולם!...] "

אח"ז אמר אד"ש: "אני שמח שהרבי מלמד חומש פרשת השבוע עם פירש"י ואני שמח לשמוע כי גם אני "קאכט זיך" אין רש"י [=עוסק בלהט ברש"י] ונמעניין, שבכנס רבנים של "איגוד הרבנים" שהשתתפתי שם, דיבר הרה"ח בנימין שי' ויליגער על ענין מסוים שצריך לעסוק בו באופן כמו שהרבי מליובאוויטש אומר "איך קאך זיך אין דעם", וזה הי' תקופה קצרה אחרי יחידות זו]] ויש טענות על שבעבר לא ראינו שכי"כ ילמדו יאריכו וידייקו ברש"י, ואני שמח לשמוע "שיש לי תנא דמסייע לי!"

ושאלם אולי הם יודעים הסיבה למה הקלויזענבורגער התחיל ללמד דווקא רש"י? אמנם הם לא ידעו הסיבה, ובקשם שיבררו אצלו [ולאח"ז, כשאד"ש התקשר לקלויזענבורג לברר הסיבה, אמר האדמו"ר, שבאמת רצה ללמוד עם הקהל דברים עמוקים יותר, אבל ראה שאינם מוכנים וכשלומד איתם ביום חמישי בלילה הם נרדמים, ולכן החליט ללמוד פירש"י על החומש, וע"ד המוסר].

והמשיך אד"ש: "חדש אסור מן התורה" – הוא רק אם ב"לעומת זה" לא היו חדשות, אבל מכיוון שב"לעומת זה" יש כל הזמן חידושים, לכן צריכים נשק חדש בקדושה כדי ללחום בחידושים

בקשר למ"ש בגליון הקודם ע"ד הסיבה שכי"ק אד"ש מה"מ התחיל ללמוד פירש"י על התורה לזכרון לאמו הרבנית הצדקנית חנה נ"ע אציין הסיפור הבא:

מוסד חרדי צריך להיות משוכלל

א. הרבי מקלויזענבורג זצ"ל שלח משלחת בתחילת שנות המ"מים ואד"ש מה"מ קבלם ל"יחידות" [במשלחת היו: חתנו הרב גאלדמאן שליט"א בן האדמו"ר מזוויל זצ"ל, הגבאי הראשי הרה"ח בן ציון שיחי' רייך, והעסקן המפורסם (שהי' איש הקשר בין אד"ש לאדמו"ר מקלויזענבורג) הרה"ח בנימין שיחי' ויליגער (אד"ש אמר פעם עליו "שהוא מוסר דברים בדיוק! וכל הנכתב להן שמעתי אישית ממנו)].

[במהלך השיחה הרבי התעניין על בית הרפואה בקרית צאנו בנתני' לניאדו, ושאל על מכונה קארדיולוגית חדשה, שממש אז יצאה לשוק, אם יש להם כבר אותה? והם ענו, שמכיוון שזה עתה רק יצאה לשוק, הם לא צריכים להיות הראשונים להשיגה.

ואד"ש אמרה להם שדווקא בגלל שהם בית רפואה חרדי, צריך להיות להם המכונה הכי חדשה ומשוכללת, שלא יאמרו שבגלל שהם חרדים הם מפגרים בשכלול ובמומחיות.

והריב תרם לבית הרפואה ונתן צ'ק מכובד. (הוא סיפר לי שהרבי לא כתב תאריך על הצ'ק, וחשב שהסיבה בגלל שהרבי לא רוצה להשתמש בתאריך גויי [וכידוע שיש שתי שיטות: י"א לא לכתובת

¹⁷ יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשווה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

שב"לעומת זה"...

(אבל אז לא הסביר למה החידוש הוא דווקא בלימוד פירש"י, אך כמה שבועות לאח"י הסביר זאת אד"ש בשבת באחת ההתוועדויות ב"הבלעה":

אד"ש אמר שמכיוון שעכשיו השכינה והגלות נפלו עד למטה לעולם המעשה כדי להרימם משם ולהעלותם צריכים מעולם המעשה, וה"פשוט" נמצא בעולם העשיה (כי הפרד"ס הם כנגד ארבעת העולמות אבי"ע), ולכן "קאכט מען זיך" [=עוסקים בלהט] שכל דבר יבין גם איש פשוט ו"בפשוטו של מקרא" [וכידוע שבאותם השנים בהתוועדויות (ובפרט בשיחות הראשונות על הפרשה והזמן של שבת) הסביר אד"ש כל דבר באריכות רבה ובצורה ומשלים פשוטים שגם "איש פשוט" יבין.

הוא ע"ד המבואר בתניא באגה"ק סי' ט', וז"ל: "אך היום כל עיקר עבודת ה' בעיתים הללו בעקבות משיחא היא עבודת הצדקה כמ"ש רז"ל אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ולא ארז"ל ת"ת שקול כנגד גמ"ח אלא בימיהם שת"ת היה עיקר העבודה שאצלם וע"כ היו חכמים גדולים תנאים ואמוראים. משא"כ בעקבות משיחא שנפלה סוכת דוד עד בחי' רגלים ועקביים שהיא בחי' עשיה אין דרך לדבקה בה' באמת ולהפכא חשוכא לנהורא דילה [נ"א דיליה] כ"א בבחי' עשיה ג"כ שהיא מעשה הצדקה כידוע למשכילין שבחי' עשיה באלקות היא בחי' השפעת והמשכת החיות למטה מטה למאן דלית ליה מגרמיה כלום וכו' עכ"ל". [נהיינו כ"ש במאמרי אדמה"י בתו"א וכו', כמשל הליווער (גיק, מנוף) שכדי להרים הבנין צריך להרים מלמטה מטה].

ונשאלת השאלה הרי בכל זאת אומרים ולומדים במשנת "אלו דברים" (פאה פ"א מ"א) "ותלמוד תורה כנגד כולם" ודברי תורה הם קבועים ולא מתבטלים ואיך אפשר לומר שעתה העיקר מצות הצדקה. ואד"ש עונה ע"כ בהערה למאמר "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" שזה ע"ד מצוה שהזמן גרמא ואי אפשר לעשותה ע"י אחרים שדוחה ת"ת, שאין פירושה שהיא חשובה מת"ת, אך מפני שכעת הזמן גרמא חייב לעשות המצוה, עדי"ז בדורנו המצוה שהזמ"ג היא להביא הגאולה, וזה אפשרי רק ע"י מצוות מעשיות וצדקה, מעולם העשיה.

ובענינו ע"י לימוד פירש"י פשוטו של מקרא מרימים הגלות והשכינה מעולם העשיה לגאולה!

* * *

בקשר למה שלמדו בשבועות האחרונים ספר נשים וקדושה המדברים על הזהירות מפריצות וההקפדה בצניעות, ומדובר בפרשותינו; תצא - "והי' מחניך קדוש" ותבוא "ולהיותך עם קדוש", כאן המקום לעורר עוה"פ את כל אחד ואחת לעשות הכל לעצור המגפה ולחזק הצניעות בשכונתנו שתהי' כמ"ש בפרשתנו תבא "לתהילה לשם ולתפארת!"¹⁸ [ובלשון זה השתמש אד"ש שכך רוצה את היופי והתפארת של הביהכנ"ס ב-770] שהצניעות בשכונתנו תהי' לא רק ע"פ דין ר"ל, אלא לפני משורת הדין באופן של "ונפלינו", שנוכל להיות לדוגמא חי' לשכונות חרדיות אחרות בעז"ה.

והחוב האמור מוטל לכל לראש על רבני השכונה שליט"א. כי המגפה מתפשטת והאש בוערת ואוכלת כמ"ש ע"ז בחז"ל: "שהוא כאש בנעורת!" ועל כאו"א לעסוק בהצלה!

ויישר כח! ואשרי חלקם! של קבוצת האברכים שעושה פעולות בענין זה.

ובעז"ה חפץ ה' בידם יצליח, ונקבל את פני המלך המשיח מתוך קדושה וטהרה יתרה, כי כאן ציוה ה' את הברכה!

וזה יפעול גם הדרכות לשמירת ובטחון השכונה וארץ ישראל (וכדוע דברי אד"ש בש"פ שמיני תשכ"ט שהסיבה שבא"י רוצים למסור שטחים – בגלל שבשכונה מכרו בתים לגויים), כנאמר בפרשת כי תצא: "כי הוי' אלוךך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך והי' מחניך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר, ושב מאחריו" ר"ל, והיל"ת.

* * *

לזכות

הרה"ת **יעקב יצחק דב הלוי בן חי' רחל**

לאנג

ליום הולדתו במזל טוב! י"ד אלול ה' תהי' שנת סגולות חרותינו

לשנת הצלחה ובשורות טובות!

ולבני חיי ומזוני רויחי

מתוך אושר ושמחה, תמיד כל הימים!

ולקבלת פני משיח צדקנו מ"יד ממ"ש, נאו!

* * *

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכנ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

¹⁸ כ"ו, י"ט. ואז יקויים מ"ש באותו פסוק "ולתתך עליון על כל הגויין וגו" ע"ש.